

Riktlinjer för VFU 3, KPU-60, åk 7–9 samt gymnasiet, vt 2026

VFU (Verksamhetsförlagd utbildning)

I denna delkurs ingår fem veckors VFU. Det innebär att du under **vecka 16 – 20 (22 dagar)** ska vara ute i skolverksamheten, antingen i grundskolans senare år eller på gymnasiet beroende på vilken inriktning du har. Detta är din slut-VFU och du ska fortsätta att utveckla din lärarkompetens och förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper.

Under din första termin fick du bland annat kunskaper om lärarens professionsuppdrag med fokus på skolans värdegrund och lärarens demokratiska uppdrag samt hur den enskilde eleven kan inkluderas utifrån sina behov och förutsättningar. Du utvecklade även kunskaper om lärandeteori, didaktik, bedömning och betygssättning. I början av din andra termin lärde du dig mer om ledarskap, kommunikation och konflikthantering. Under din andra VFU omsatte du dina teoretiska kunskaper om didaktisk kompetens, bedömning och pedagogiskt ledarskap i praktiken. Du blev mer självständig och tog ett större ansvar för planering av din undervisning, även om det skedde i diskussion med din handledare.

Under denna, din sista och avslutande kurs i utbildningen är det fokus på forskning, utveckling och utvärdering av skolverksamheten. Nu gäller det att använda alla dina tidigare kunskaper och omsätta till praktisk handling under din VFU.

Du måste utveckla självständighet i ditt pedagogiska arbete och utmana dig genom att undervisa så mycket du kan och får. Träna inte enbart på sådant som du redan kan, utan framför allt på sådant som du känner dig osäker på. I progressionsmatrisen (www.hh.se/vfu) kan du se vilka förmågor och kunskaper som du ska utveckla under slutet av utbildningen.

Logga in i VFU-portföljen (<https://vfusyd.su.se>), som är Högskolans digitala lärplattform och pedagogiska verktyg för VFU. I portföljen hittar du all information om VFU 3 och det är också här som dokumentationen kring din VFU läggs in av dig som student, din VFU-handledare och lärare från Högskolan.

Målen för de fem veckorna (22 dagar) är att du:

- utifrån didaktiska synsätt på lärande och kunskap samt utifrån elevers kunskaper och erfarenheter tillämpar varierad undervisning inom ditt/dina undervisningsämnen och därigenom skapar förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas.
- använder strategier för att leda aktiviteter och undervisning med elever utifrån teorier om ledarskap, gruppprocesser, sociala relationer och konflikthantering.
- förankrat i styrdokument, ämneskunskaper och ämnesdidaktik planerar, genomför och bedömer elevers prestationer skriftligt och muntligt samt återkopplar bedömningen till eleverna och om möjligt även till vårdnadshavare.
- utvecklar din förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper och erfarenheter från utbildningsvetenskap, ämnesdidaktik och ämnesstudier samt forskning.
- kritiskt granskar och reflekterar kring hur kvalitén i skolans verksamhet dokumenteras och utvärderas.
- tillämpar god yrkesetik* som bygger på styrdokumentens grundläggande värderingar och visar fördjupad självkänedom, empatisk förmåga samt visar ett professionellt förhållningssätt gentemot skolans uppdrag, kollegor, elever och deras vårdnadshavare.
- Kommunikerar på adekvat svenska** i tal och skrift med elever, handledare och annan personal.

*Lärares yrkesetik: <https://lararpdf.tmkontor.se/sv/sveriges-larares-pdf-katalog/trycksaker/larares-yrkesetik-folder-pdf.html>

**Adekvat svenska innebär i detta sammanhang svenska som är anpassad till mottagare och kontext.

Seminarier (obligatoriska)

Innan du går ut på din VFU kommer du **den 27 mars** att ha ett förberedande seminarium på Zoom. Vid seminariet kommer riktlinjer och bedömningskriterier för VFU 3 gås igenom.

Att förbereda inför det inledande seminariet:

- fundera över vilka dina personliga mål är för denna VFU och kommentera det.
- läsa kapitel 6 och 7 i *På väg mot läraryrket en handbok för den verksamhetsförlagda utbildningen* (Alvén, Fredrik. & Bohlin, Senait. Liber AB, 2021) samt kapitel 3 och 7 i *VFU i praktiken Studentens handbok för verksamhetsförlagd utbildning* (Cajvert, Lilja.. Studentlitteratur AB, 2020)

Efter VFU-perioden, kommer du att ha ett uppföljande VFU-seminarium **den 2 juni** på Campus Varberg. Information om vad du ska ta med och förbereda inför efterseminariet finns i slutet av detta dokument.

VFU-guiden

VFU-guiden hittar du på högskolans hemsida. VFU-guiden är ett komplement till utbildningsplanen och utgör anvisningar och riktlinjer för den verksamhetsförlagda utbildningen. Läs igenom den noga inför din VFU-period.

VFU-placering

Du gör din VFU antingen i grundskolan eller på gymnasium/komvux, beroende på din inriktning. Din VFU-placering finns i VFU-portalen. När din placering är klar ska du omgående ta kontakt med din/dina VFU-handledare och om möjligt även göra ett besök på VFU-skolan före VFU-perioden börjar (se ”Förberedelse och uppföljning av VFU” i VFU-guiden). *Du ska också logga in i VFU-portföljen (<https://vfusyd.su.se>) och bjuda in din handledare.* Glöm inte att presentera ”bedömningskriterierna för VFU 3” liksom detta dokument för din/dina VFU-handledare. Tag även med ett utdrag ur ”belastningsregistret” om du är på en ny skola.

Om du har en ny VFU-handledare, tänk då på att berätta vid planeringen vad du hittills gjort under din tidigare VFU-period i utbildningen samt visa ditt tidigare omdöme, så att din/dina VFU-handledare vet vilka moment som du särskilt behöver utveckla. Glöm inte checklistan!

En viktig del av din VFU är handledningssamtalen där din handledare är reflektionspartner, ger feedback och hjälper dig att se en tydlig koppling mellan teori och praktik. Du ska ha minst 1 – 2 timmars handledning per vecka och det kan vara bra att redan vid början av din VFU tillsammans med din handledare planera för hur och när samtalen ska genomföras samt hur din VFU ska läggas upp. Inför de planerade handledningssamtalen lägger du som student in några korta reflektioner i VFU-portföljen och som kan användas som utgångspunkt vid samtalen.

Frånvaro

Du har rätt till alla dina VFU-dagar och måste genomföra samtliga dagar för att bli godkänd. Om du har varit frånvarande under din VFU behöver dagarna tas igen i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie VFU-perioden och så sammanhängande som möjligt. Bestäm i samråd med din handledare när dagarna ska tas igen och meddela VFU-ansvarig lärare vid Högskolan. Din handledare väntar då med att fylla i bedömningsrapporten i VFU-portföljen tills samtliga VFU-dagar är genomförda.

VFU-portföljen

VFU-portföljen är en digital lärplattform och pedagogiskt verktyg som du som student använder för att dokumentera och reflektera kring din VFU och där handledare och VFU-lärare vid Högskolan kan följa upp ditt lärande och progression. Genom att samla och strukturera material får du syn på din kompetensutveckling och kan identifiera styrkor och utvecklingsområden.

I VFU-portföljen finns information om den aktuella VFU-perioden och vilka uppgifter du ska genomföra under din VFU. Handledaren fyller i bedömningsrapporten digitalt i VFU-portföljen efter avslutad VFU.

VFU-besök från högskolan/Uppföljande trepartssamtal

Någon gång under **vecka 17 – 20** kommer du att få ett VFU-besök från Högskolan med ett uppföljande trepartssamtal. Antingen genomförs besöket på plats på din VFU-skola eller blir det ett digitalt besök. I vissa fall kan det även förekomma digitalt uppföljande trepartssamtal, utan lektionsbesök. Typ av VFU-besök du som du kommer att få beslutas av Högskolan och beror på besökande lärare att genomföra fysiska eller digitala besök. På blackboard samt i VFU-portföljen kommer det under vecka 15 att publiceras information om vem som blir din besökande lärare från Högskolan. Du och din handledare blir kontaktad av den besökande läraren under den första VFU-veckan för att boka en tid för VFU-besök/trepartssamtal. Ytterligare information kommer att finnas på Blackboard samt i VFU-portföljen.

1. VFU-besök på skolan

Den besökande läraren deltar vid en lektion som du självständigt leder och därefter genomförs ett trepartssamtal på ca 40 - 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Din lektionsplanering ska läggas in i VFU-portföljen minst två dagar före VFU-besöket. Använd den mall för lektionsplanering som finns på Blackboard eller i VFU-portföljen. Mejla din besökande lärare och ange tid och mötesplats på skolan samt mobilnummer om problem skulle uppstå. Bifoga gärna också din lektionsplanering.

2. Digitalt VFU-besök

Den besökande läraren deltar digitalt, vid en lektion som du självständigt leder, via Zoom, Teams eller motsvarande och därefter genomförs ett digitalt trepartssamtal på ca 40 - 60 minuter där student, handledare och besökande lärare deltar. Prata med rektorn på VFU-skolan och fråga om skolans etiska riktlinjer gällande ett digitalt lektionsbesök. Var noga med att följa dessa regler. Din lektionsplanering ska läggas in i VFU-portföljen minst två dagar före det digitala VFU-besöket. Använd den mall för lektionsplanering som finns på Blackboard eller i VFU-portföljen. Skicka ett mejl med en länk som den besökande läraren kan koppla upp sig på vid lektionsbesöket samt mobilnummer om problem skulle uppstå.

Fundera inför besöket tillsammans med handledaren, hur lektionen på bästa sätt kan sändas digitalt för att uppnå så hög kvalité som möjligt på ljud och bild. Var ska kameran placeras och finns det möjlighet att byta kameravinkel vid några tillfällen? Går det att använda två datorer/kameror som är inloggade på Zoom/Teams, för att kunna växla mellan olika perspektiv? Kan du kanske använda trådlösa lurar kopplade till datorn/kameran för att förbättra ljudupptagningen då du rör dig i klassrummet?

3. Digitalt Trepartssamtal

Vid ett digitalt trepartssamtal, utan lektionsbesök, deltar du som student, din handledare och den besökande läraren. Samtalet tar ca 60 minuter. Utgångspunkt för samtalet är din planering för ett undervisningsområde (alltså inte enbart en lektionsplanering). Planeringen behöver inte följa någon speciell mall men tänk på att den ska koppla till styrdokumentet och att det ska finnas en tydlig konstruktiv länkning. Vid samtalet reflekterar ni över planeringen i förhållande till de lektioner inom området som har genomförts. Minst två dagar före samtalet ska du lägga in din planering i VFU-portföljen och skicka ett mejl till den besökande läraren med en länk att koppla upp sig på samt ditt mobilnummer om problem skulle uppstå.

Studentens uppgifter på VFU-skolan

1. Du ska formulera ett personligt mål för denna VFU-period. *Skriv in ditt personliga mål under professionsutveckling i VFU-portföljen.* På detta mål ger handledaren formativ återkoppling i bedömningsrapporten (bedöms inte med betyg).
2. Du ska närvara på skolan 35 timmar/vecka. Utmana dig själv genom att undervisa så mycket du kan och får. Öka din undervisningstid succesivt för att andra halvan av din VFU komma upp i minst 10 till 12 timmars undervisning per vecka. När du inte undervisar, observerar du din handledares undervisning eller deltar i övriga uppgifter som ingår i läraruppdraget, till exempel planering av undervisning, arbetslagsmöten, konferenser etc. *Skriv loggbok (dagbok) om vad som händer och reflektera över det.*
3. Du ska kontinuerligt och med variation, planera, organisera och leda undervisning som präglas av interaktion med elever samt identifiera och använda strategier för att få elevers uppmärksamhet och väcka nyfikenhet. I din undervisning använder du olika uttryckssätt i syfte att skapa förutsättningar för delaktighet och lärande där elever bekräftas, inkluderas och utmanas.
4. Du ska formulera och genomföra en skriftlig planering av undervisning för ett arbetsområde/moment som även inkluderar lektionsplaneringar. Planeringen ska visa samstämmighet mellan lärandemålen i styrdokumentet, undervisning och bedömning samt utgå från ämnesdidaktiska teorier. *Lägg in din planering under professionsutveckling i VFU-portföljen.*
5. Du ska analysera och bedöma elevers utveckling och lärande formativt, såväl som summativt, genom att anpassa och variera bedömningsformer utifrån styrdokument, ämnesdidaktik och ämneskunskaper. Resultaten av bedömningen återkopplas till eleverna och används i din kommande undervisning. Om möjligt, ska du även ta del av nationella prov eller kursprov inom ditt ämne. Du ska även med din handledare diskutera bedömning i förhållande till kursens betygskriterier.
6. Du ska utveckla din förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten genom att använda alla dina tidigare kunskaper och erfarenheter från utbildningsvetenskap och ämnesstudier samt forskning och beprövad erfarenhet.
7. Du ska kritiskt granska din kompetensutveckling, från novis till professionell, samt reflektera över kvalitén i din pedagogiska verksamhet och identifiera behov av ytterligare kunskap. Reflektera över vilka områden i din roll som lärare som du anser att du har utvecklats mest inom, utifrån din tidigare yrkesbakgrund

Bedömningsrapport

Efter avslutad VFU, när du har genomfört samtliga VFU-dagar, fyller din handledare i bedömningsrapporten för VFU 3 digitalt i VFU-portföljen (finns under rapportmallar). En PDF-version av bedömningskriterierna finns även på Högskolans hemsida (www.hh.se/vfu) samt i VFU-portföljen och kan tex användas som underlag vid handledningssamtalen.

Om du har missat VFU-dagar under den ordinarie VFU-perioden, väntar din handledare med att fylla i bedömningsrapporten tills samtliga dagar är genomförda.

Efterseminarium

På Blackboard kommer upplägget för efterseminariet på Campus Varberg att presenteras. **Som underlag för gruppdiskussioner vid efterseminariet den 2 juni ska du förbereda dig genom att reflektera över nedanstående frågor:**

- Vad har du lärt dig om dig själv när du har varit ute på dina tre VFU-perioder?
- Vilka saker har utmanat dig och din personlighet?
- Identifiera för dig själv en didaktisk kunskap, som du personligen behöver fortsätta att utveckla och hur utvecklingsbehovet har blivit synligt genom din VFU.
- Vad är skillnaden mellan ämnet du studerat och skolämnet som du lär ut?

Studentens skriftliga reflektionsuppgift

Studentens självvärdering – VFU 3

Nu, när du snart är färdig professionell lärare är det dags att utvärdera din egen undervisning och kvalitén i din pedagogiska verksamhet.

Du ska, med utgångspunkt från progressionsmatrisen och din loggbok, fylla i självvärderingen. Du ska kritiskt granska din kompetensutveckling från novis till professionell och lyfta fram de områden i din roll som lärare, som du anser att du har utvecklat mest utifrån din tidigare yrkesbakgrund samt reflektera över kvalitén i din pedagogiska verksamhet och dina utvecklingsbehov. Du ska reflektera, kritiskt granska och motivera med stöd av din handledares återkoppling, relevant kurslitteratur och forskning.

Att reflektera individuellt genom att skriva loggbok är bra, men bekräftar oftast den kunskap du redan har. Att reflektera med din VFU-handledare ger ny och fördjupad kunskap om undervisning och att sedan reflektera i relation till litteratur och teorier bidrar till ytterligare perspektiv. När du använder alla former av reflektion har du störst möjlighet att utveckla ny kunskap. Centrala frågor inom utbildningsvetenskap är varför, hur och vad elever lär.

Blankett för självvärdering av VFU 3 finns i VFU-portföljen samt i VFU-mappen på Blackboard. Ladda ner självvärderingsblanketten och fyll i den digitalt. Skicka in den till anvisad inlämningsplats på Blackboard senast 2026-06-04

Din självvärdering bedöms med U, G eller VG och ingår som en del av bedömningen av din VFU.

Betyg

Kursen betygssätts med något av betygen U – G – VG. Betyget grundas på aktivt deltagande i seminarier, VFU-handledarens bedömning med utgångspunkt i bedömningsrapportens punkter, VFU-besök/trepartssamtal samt kvaliteten på inlämnad självvärdering.

Bedömningsrapporten och bedömningskriterier för VFU 3 finns i VFU-portföljen. Rapporten innefattar både summativ bedömning (bekräftelse på vad du kan) och formativ bedömning (utmaningar till dig på vad du kan utveckla mer). Förhoppningsvis kommer en hel del av formativ-rutorna att vara ifyllda, eftersom vi aldrig blir färdiga som lärare. Som Stenhouse (1979) menar:

Lärare måste utbildas till att utveckla sin konst, inte till att behärska den.

Avslutningsvis

VFU-dokument och allmän information om VFU finns på www.hh.se/vfu

Dokumentation kring din VFU görs i VFU-portföljen och där finns även information samlad om VFU 3. Du loggar in i VFU-portföljen på <https://vfusyd.su.se>

Jag önskar dig en utvecklande och lärorik slut-VFU!
Skulle du ha några frågor, tveka inte att kontakta mig!

Charlotte Hammarsten

VFU-ledare för KPU och VFU-ansvarig lärare för KPU-60

e-post: charlotte.hammarsten@hh.se mobil: 070 497 26 20